

יו"ל ע"י
מוסדות ווישווא ויזניץ
ירושלים
בנשיאות
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

פרשת ויקרא תש"פ
גליון קל"ט

תפארת ווישווא

חידושי תורה נפלאים מספה"ק שארית מנחם

פרקי תולדות

מכ"ק פורן רביה"ק בעל
שארית מנחם פווישווא זי"ע

אהבתו לתלמידיו

אהבתו לתלמידיו באה לידי ביטוי גם בהשתתפותו בשמחת הנישואין של תלמידיו, כי טרח להשתתף אתם יחד בעת שמחתם, סיפר התלמיד ר' שמואל ססלר מ"י כי בבוקר שבת ה'אויפרוי' (עליה לתורה) שלו בושווא, השתוללה סופת שלגים בעיר, והנה במפתיע הגיע רבנו לביתם ללוותו לבית המדרש בשירה ובזמרה כנהוג למרות המרחק הרב שנאלץ רבנו לעשות עד שהגיע למקומו לשמחת לבם של הוריו והורי רעייתו.

סיפר ר' קלמן רוזנר נ"י, כי ביומו הראשון בישיבה הגיע עמוס בחילותיו, ונתקל ברבנו שישב בגינת הישיבה והגה בתלמודו, רבנו הביט בו בעיניו החודרות, ואז האירו פניו ושאלו: יהוסי? (לאביו קראו יהושע), ליבו של ר' קלמן רחב בו, כי הנה רבנו כבר יודע את זהותו, ומקבלו בשמחה ובסבר פנים יפות, וניכר עליו כי שמחתו מגיעה מעומק הלב, ונפשו נגעה בנפשו כבר ברגעים הראשונים במחיצתו של רבנו.

רבנו השתדל לספק לכל בחור את צרכיו לפי גיונו וטבעו, כפי שהורגל בבית הוריו ומסופר כי אחד מתלמידי הישיבה הגיע ממחוז טרנסילבניה שרכשה השפעה מגיוני יהדות הונגריה, ובליל שבת בהגיעו לטיש זימנו רבנו והציבו לידו, והעניק לו שיריים בכפית.

בחורף שנת תשי"א בא רבנו לשבות בעיר חוסט בפרשת חיי שרה, אורחים רבים מכל רחבי המחוז, הגיעו להסתופף בצילו של רבנו, ביניהם רבנים נשואי פנים ועסקני ציבור חשובים, בין הבאים היה תלמידו ר' שלמה רוזנברג ר"י שהיה מבוגרי הישיבה, ומפאת סיבותיו האישיות עבר לישיבה אחרת, בהיכנסו לחדר שהיה גדוש ברבנים ואנשים חשובים שבאו להקביל את פניו, קם רבנו לקראתו מלוא קומתו, וקיבלו בברכת "שלום עליכם" בצהלה ובחיבה, עד כי נבון מהכבוד הרב שהנחיל לו רבנו, על אף שעדיין היה בחור צעיר.

יזכור יום המיתה תמיד

אדם כי יקריב מכם קרבן לה'.
נראה לפרש בהקדם מה דאמרו חז"ל (נדרים י.) שאין לומר לה' קרבן, אלא קרבן לה'. וכתב בשל"ה הק' בטעם הדבר שמא ימות קודם שיאמר קרבן, ונמצא מוציא ח"ו שם שמים לבטלה. ומזה ראייה שאדם צריך לחשוב בכל עת שמא ימות כדי שיהיו כל ימיו בתשובה. וכן איתא במס' שבת (קנג.) ר' אליעזר אומר שוב יום אחד לפני מיתתך, שאלו תלמידיו את ר' אליעזר וכי אדם יודע איזה יום ימות, אמר להם וכל שכן ישוב היום שמא ימות למחר, ונמצא כל ימיו בתשובה. וזה שאמר הכתוב אדם כי יקריב מכם, פי' שירצה להתקרב להשי"ת, יזכור תמיד יום המיתה, וממילא יהיה תמיד בתשובה, והראיה שכן הוא מקרבן לה'.

הקב"ה מביא הקרבנות של בני

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה מן הבקר מן הצאן תקריבו את קרבנכם וגו'.

אפשר לרמז בזה על פי מה שפסק הרמב"ם ז"ל (הלכות שגגות פ"י ה"ו) דהבעל מחויב להביא קרבנות אשתו, ולפי זה השי"ת כביכול שהוא בחינת איש אלינו ואנחנו בחינת אשתו, כדאיתא בספה"ק שע"י מתן תורה אנחנו בבחינת מאורסים להקב"ה, וא"כ עליו להביא קרבנותינו לכפר עלינו.

וזהו שרמז הכתוב אדם כי יקריב מכם, ודרשינן מכם ולא של אחרים, וקשה הלא הקרבן שייך לה' מטעם לה' הארץ ומלואה, וא"כ לכאורה לא הוי שלנו, ע"ז אמר מן הבהמה מן הבקר מן הצאן, בהם רמוזה בחינת ענוה אשר מהאי טעמא נבחרו הם דוקא לקרבן, וידוע דברי

הרמב"ן ז"ל (פר' ויקרא) שיסוד וטעם הבאת הקרבנות הוא לעורר בהאדם הענוה ושפלות, שראוי היה לו שישפוך דמו וישרוף גופו, לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה, וכופר הקרבן שיהא דמו וכו' וראשי אברי הקרבן נגד ראשי אבריו וכו', עכ"ד.

ונמצא שאנו בבחינת אשה שמשועבדת לבעלה והוא ימשול בה, ואזי הוא כביכול מחויב להביא קרבניו כנ"ל, ושפיר נקרא 'קרבנכם' דייקא.

וזהו שאמר הכתוב (תהלים נא יט) זבחי 'אלקים' רוח נשברה, פי' שה' הוא המביא הזבח, ואימתי בזמן שיש לנו רוח נשברה נגדו ית' כאשה לגבי בעלה. והנה במס' נדרים (לה:) מצינו דהבעל מימרא של הך הלכתא דבעל מביא קרבנות אשתו ר' יהודה היא, וזהו שמרמז לנו הכתוב (בראשית מח ח) 'הודה' אתה יודוך אחיך, דלשיטתו מביאין קרבנות כדין.

יפה כח השבת להמתיק חבלי משיח

א"ה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה.

כתיב "לוא" בוא"ו אלף, וכן הפסוקים בכל צרתם לא צר (ישעי' סג ט), וכן ימים יוצרו לא אחד בהם (תהלים קלט טז), הכתיב באלף והקרי בוא"ו.

ויש לבאר עפ"י מאמרם ז"ל (שבת קיח:): ששבת מציל מחבלי משיח וממלחמת גוג ומגוג, ואפשר לומר הטעם לפי שבמידה שאדם מודד מודדים לו כדאיתא במס' מגילה (יב:), ואם הוא מקיים עכ"פ ולו "אחד" מהם, שמקיים את השבת לה' שהוא מיוחד, ובא ע"י כן לתשובה, ומקיים אם לו יגיד, שמתחרט על עונותיו ושבת בו תשיב, אזי מקיים השי"ת לו צר, וממילא נמתקו דיני חבלי משיח.

אדם כי יקריב מכם קרבן לד' וגו' אל פתח אהל מועד יקריב אתו לרצונו לפני ד' (א, ב-ג)

וברש"י הביא בשם תורת כהנים, בקרבנות נדבה דבר הענין. וצריך ביאור מי הכריחו לכך.

וי"ל בהקדם הא דכתיב (ויקרא יז, ו) והקטיר החלב לריח ניחוח לד', ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים וגו' ודרשו במדרש (ויק"ר פכ"ב ס"ח) משל לבן מלך שגס לבו עליו, והיה למד לאכול בשר נבילות וטריפות, אמר המלך זה בשר נבילות וטריפות יהיה תדיר על שולחני, ומעצמו הוא נדור ופורש מהן, כך לפי שהיו ישראל להוטים אחר עבודת כוכבים במצרים, דכתיב ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים, ואין שעירים אלא שדים שנאמר (דברים לב ז) ויזבחו לשדים, ואין שדים אלא שעירים שנאמר (ישעיה יג כא) ושעירים ירקדו שם, והיו מקריבין קרבניהם באיסור במה ופורעניות באות עליהם, אמר הקב"ה יהיו מקריבין לפני בכל עת קרבנותיהן באהל מועד, והן נפרשים מעבודת כוכבים והם ניצולים, ע"כ.

ולכאורה מוכרח לומר דהמדרש הלזו מיירי בקרבנות נדבה, שהדבר ברור שהפסוק ולא יזבחו עוד את זבחייהם לשעירים וגו', אינו קאי על קרבנות חובה, מפני שנתחייב בהבאתו בשביל כפרה על חטאו, ובכה"ג אין מקום לחשוש שיקריב לעבודה זרה, ובפרט שבדעתו לתקן את מעשיו ולא יבא לידי קלקול, וע"כ מיירי באדם אשר נדבה רוחו אותו להביא נדבה לד', ולזה אמר הקב"ה שיקריבנו באוהל מועד, כדי שלא יזבחו עוד לעבודה זרה ח"ו.

ומעתה כיון שפתח בפרשה זו בענין הקרבת הקרבנות, באמרו אדם כי יקריב מכם קרבן לד', ותיכף הסמיך לזה באמרו 'אל פתח אוהל מועד', מכאן הבין רש"י שמוכרח לומר שמיי"ר בקרבנות נדבה, דאילו בקרבנות חובה הכתוב מדבר, לא הוצרך לצוות אל פתח אוהל מועד, כי באדם הבא לכפר על חטאו מובן לכל שצריך להקריבו באוהל מועד דווקא, ובע"כ איירי בקרבנות נדבה כנ"ל במדרש, שהאדם יכול להורות היתר לעצמו להקריבם בבמה, לזאת הוצרך התורה להזהיר על הקרבתם באוהל מועד דווקא כדי שיפרשו מעבודה זרה.

זמן, ולכן יש לרמז כאן במקרא ענין הנוגע גם בזמנינו, הא דאיתא בצעטיל קטן מהרה"ק ר' אלימלך מליזענסק זיע"א בזה"ל, בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה, ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר, או שוכב על מטתו ואינו יכול לישן, יהיה מהרהר במצות עשה זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל, וידמה בנפשו ויצייר במחשבתו כאילו אש גדול ונורא בווער לפניו עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השי"ת שובר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש השי"ת, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל, רק מקיים מצות עשה דאורייתא, עכלה"ק.

וזוהו הרמז במקרא שלפנינו, 'אדם כי יקריב רצה לומר שאדם הרוצה להתקרב להשי"ת בכל עת ובכל רגע אפילו בזמן שהוא פנוי מן התורה קרבן לד', ידמה בעצמו ובמחשבתו כאילו מקריב את עצמו קרבן לה', על ידי שמפיל את עצמו בתוך האש בשביל קדושת השי"ת.

אדם כי יקריב מכם קרבן לד' (א, ב)

באור החיים הק' מדקדק למה הוצרך לומר תיבת 'אדם', והביא מה שדרשו ז"ל בתורת כהנים לרבות גרים, והקשה בעל קרבן אהרן למה הוצרך לרבות גרים, עיי"ש.

ונראה לומר, דהנה הקמת בית המקדש היה מנדבת לבם של בני ישראל, שהם הביאו את הכסף ואת הזהב ואת הנחשת וכל הדברים הצריכים לעבודת בנין בית המקדש וכליו, ואף דאין מחסור לפניו ית"ש להוריד מן השמים בנין בנוי ומשוכלל, אבל רצונו של הקב"ה היה שיהיה לכל אחד מבני ישראל חלק ושייכות בבנין ביהמ"ק, שעיי"ז יתקיים בהם בחינת הכתוב ושכנתי בתוכם, וכדרשת חז"ל בתוך כל אחד ואחד, והכוונה הוא שמשרה שכינתו בתוך כל אחד מחמת חלקו בבנין ביהמ"ק, וא"כ ה' מקום לומר שרק בני ישראל שיש להם חלק בבנינה ועיי"ז השרה שכינתו בתוכה, ע"כ יכולים להקריב קרבנות בתוכה, אבל הגרים שאין להם חלק בבנין בית המקדש שמא אין מקבלים מהם קרבנות, לזה אמר 'אדם' כי יקריב, לרבות גרים, להורות שגם גרים יכולים להקריב קרבנות בבית המקדש אפילו שלא היה להם חלק בבנינה.

ויקרא אל משה וידבר ד' אליו מאוהל מועד לאמר וגו' אדם כי יקריב מכם קרבן לה' וגו' (א, א-ב)

ויש לדקדק באמרו 'מאוהל מועד', שהרי הטעם שנקרא 'אוהל מועד' הוא בשביל היותו מקום להשראת השכינה שזהו על ידי הקרבת הקרבנות, והלא עדיין לא הקריבו הקרבנות, שרק בפרשה זו נצטוו על הקרבת הקרבנות כמבואר בהמשך הפסוקים, ואף דבפר' פקודי מבואר שהקריב משה את העולה, אבל עיקר הקרבת הקרבנות התחילו רק מפרשה זו ואילך.

וי"ל בהקדם מה דמצינו בפרשת פקודי, ויברך אותם משה, ופירש"י אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, והיה נועם ד' אלקינו עלינו וגו', ויש לבאר כוונת משה רבינו באמרו 'במעשה ידיכם', ויש לפרש שעיקר השראת השכינה תלוי בנדבת לבם של ישראל, כדכתיב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, שבכח עצם העשיה ונדבת לבם של ישראל נגרם בחינת ושכנתי בתוכם שהוא השראת השכינה, ולזה שפיר בירך אותם משה שתשרה שכינה 'במעשה ידיכם, היינו במה שעשו כלל ישראל ונדבת לבם, דבזה נגרם השראת השכינה. ולפי"ז אתי שפיר שנקרא אוהל מועד אף קודם הקרבת הקרבנות, דבעצם נדבת לבם של ישראל כבר נגרם השראת השכינה ונקרא אוהל מועד.

ועפי"ז יש לפרש מה דאיתא במדרש (שמו"ר פ"ב ס"ב) מעולם לא זזה שכינה מכותל המערבי, דלכאורה יש לדקדק בזה, הרי בני ישראל הלכו גולה אחר גולה, ואמרו חז"ל (מגילה כט, א) בכל מקום שגלו שכינה עמיהם, ולפי זה מוכרח שהשכינה הסתלקה מכותל המערבי. אולם להנ"ל י"ל דהרי עיקר השראת השכינה נגרם מכח נדבת לבם של בני ישראל כאשר הביאו את תרומתם לבית ד', וא"כ האבנים של הכותל המערבי שנבנו מנדבת בני ישראל, המה שגרמו להשראת השכינה, וממילא לא זזה השכינה משם מעולם.

אדם כי יקריב מכם קרבן לד' מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם (א, ב)

יש לפרש בדרך רמז, דהנה איתא בספה"ק שהתורה היא נצחיות ונוהגת בכל מקום ובכל